

در این سرفصل همچنین می‌خوانید:

۳۲ هویج‌های پلاستیده سولانا

۳۳ توسعه روحیه صادراتی

۳۹ توسعه انسان‌ها

۴۱ شترسواری قیمت‌ها

۴۲ رشد، تورم و بیکاری بالاتر

۴۳ در دستور کار مجلس

خشکسالی بی‌سابقه

زمین‌ها و دهان‌های خشک

با این وجود، در حالی که ضربه به محصولات کشاورزی، مهمترین بازتاب خشکسالی بی‌سابقه در سال ۸۷ خواهد بود، نباید از بحث تولید برق و تأمین آب مورد نیاز مردم نیز به این آسانی‌ها گذشت. هنوز به روزهای گرم تابستان وارد نشده، هشدارها در خصوص کمبود آب شرب مورد نیاز مردم و یا خاموشی‌های گسترده آغاز شده و کلید کنترل خشکسالی و تبعات آن در صنعت آب و برق بر روی کلمه «خودکار» تنظیم نشده است.

در هر صورت، طی سال ۸۷ نام صرفه جویی گاز و آب و برق به نوعی با یکدیگر عجین شده و کسی نیست که از خشکسالی یاد کند و غیر از صرفه جویی در مصرف آب، به صرفه جویی در مصرف برق و گاز نیز اشاره‌ای نکند.

اعتبارات مورد نیاز برای جبران مافات

مصرف گندم در کشور، هم‌اکنون ۱۱ میلیون تن است، اما پیش‌بینی می‌شود، میزان خرید داخلی ۶ میلیون تن باشد، یعنی باید ۵ میلیون تن گندم وارد کشور شود. از طرفی، هم‌اکنون قیمت گندم در پشت گمرک‌ها، حداقل ۴۳۰ دلار است و برای خرید گندم امسال کشور، حدود ۳۹ هزار میلیارد ریال باید هزینه شود که این مبلغ، برابر کل پارانه اختصاص یافته در بودجه سال گذشته می‌باشد.

آمارها همچنین نشان می‌دهند، برای تأمین برنج، شکر و روغن - که با کالا برگ توزیع می‌شوند - نیز باید حداقل ۲۵۰۰ میلیارد ریال اختصاص یابد و پیش‌بینی شده، دولت، امسال ۶۰۰ هزار تن برنج وارد کند و بقیه واردات برنج توسط بخش خصوصی انجام شود. تمام این اعتبارات مورد نیاز، جدای از ضرر و زیان‌های ناشی از خشکسالی در بخش کشاورزی و

اولین اقدام دولت در مقابله با آثار و تبعات ناشی از خشکسالی در سال‌های اخیر، اختصاص اعتبارات مختلف به استان‌ها برای جبران ضررهای ناشی از این خشکسالی بی‌سابقه بوده است.

انجام شده است - معتقدند که ۱۲۰ شهر و ۶ هزار روستا در ایران، در سال ۸۷ با مشکل کمبود آب، به طور جدی روبرو خواهند بود و خشکسالی، منجر به وارد آمدن آسیب‌های جدی به محیط زیست می‌شود. شبکه برق کشور نیز با کمبود حدود ۵۵۰۰ مگاوات برق مواجه شده و احتمال قطع برق با گرم شدن روز به روز هوا بیشتر و بیشتر خواهد شد. همچنین، پیش‌بینی می‌شود کیفیت آب شرب در شهرها کاهش یافته و دولت، ناچار به بهره‌برداری بیشتری از چاه‌ها برای تأمین آب شرب شود.

سازمان جهانی خوار و بار و کشاورزی (FAO) نیز در جدیدترین گزارش خود پیش‌بینی کرد در پی بروز خشکسالی و کاهش بارندگی، تولید گندم، جو و ذرت ایران طی سال جاری ۸/۲ میلیون تن کاهش یافته و تولید برنج بدون تغییر باقی خواهد ماند. در عین حال، پیش‌بینی شده است، در حالی که تولید غلات ایران در سال ۲۰۰۷ به ۹/۲۱ میلیون تن رسیده بود، در اثر بروز خشکسالی و کاهش بارندگی، این رقم، طی سال جاری، به ۱/۱۹ میلیون تن کاهش پیدا کند و میزان صادرات غلات ایران نیز که در سال قبل ۴۰۰ هزار تن بوده است، در سال جاری به صفر برسد.

ایران، به دلیل قرار داشتن در منطقه گرم و خشک، از آب و هوای متفاوتی برخوردار است.

خشکسالی دهه ۸۰ ایران، از سال ۸۶ آغاز شد و سازمان هواشناسی کشور، از ادامه یافتن آن در چهار سال آینده خبر می‌دهد - خشکسالی‌ای که به قول کارشناسان، شدیدترین خشکسالی، طی چهل سال اخیر بوده و با وجود تمام نگرانی‌ها، از طرف سازمان هواشناسی، به دقت پیش‌بینی نشده بود.

در هر صورت، پدیده خشکسالی و کاهش میزان بارندگی، چندین مرتبه صورت گرفته و در طول چهار دهه گذشته، ۵ سال نرمال، ۱۵ سال ترسالی و ۲۰ سال خشکسالی را از نظر میزان بارش‌های جوی پشت سر گذاشته‌ایم. اما باید گفت که امسال، کم بارش‌ترین و خشکسال‌ترین سال آبی کشور را در طول چهار دهه گذشته، تجربه می‌کنیم و حجم بارش‌ها به کمتر از نصف متوسط بارش سالانه کاهش یافته و حجم ورودی آب به مخازن سدها با ۶۰ درصد کاهش مواجه بوده است.

آثار و تبعات خشکسالی

کارشناسان وزارت نیرو، با توجه به آمارها و پیش‌بینی‌های سازمان هواشناسی - که البته کمی دیر

مرزهای ایران و افغانستان

بسته ۵+۱

هویج پلاسیده سولانا

خاویر سولانا، مسؤول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، روز یکشنبه ۲۶ خرداد ماه، در نامه‌ای به منوچهر متکی، بسته مشوق‌های کشورهای ۵+۱ را وی ارایه کرد.

بسته پیشنهادی کشورهای ۵+۱ توسط خاویر سولانا، در محل سفارت آلمان - بدون پرسش و پاسخ - به خبرنگاران ارایه شد که چکیده‌ای از آن از نظر خوانندگان ماهنامه می‌گذرد. "به منظور دستیابی به راه‌حلی جامع، درازمدت و مناسب برای مسأله هسته‌ای ایران که با قطعنامه‌های مربوط به سازمان ملل سازگار باشد، در تکمیل پیشنهاد ارایه شده به ایران در ژوئن ۲۰۰۶، که هنوز به قوت خود باقی است، موارد زیر به عنوان سرفصل‌های مذاکره، مابین کشورهای چین، فرانسه، آلمان، ایران و انگلیس و ایالات متحد آمریکا به همراه نماینده عالی اتحادیه اروپا پیشنهاد می‌شود تا ایران، به شکل تصدیق‌پذیر، تمام فعالیت‌های مربوط به غنی‌سازی و بازفرآوری خود را ذیل پاراگراف‌های OP15 و OP19(A) قطعنامه ۱۸۰۳ شورای امنیت سازمان ملل، به حالت تعلیق درآورد."

در این پیشنهاد، ضمن درخواست از ایران برای اجابت خواسته‌های شورای امنیت و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، مشوق‌های کشورهای ۵+۱ آمده که برخی از مهمترین پیشنهادات مطرح شده، به شرح زیر است:

پیشنهادات هسته‌ای

- به رسمیت شناختن حق ایران برای توسعه پژوهش، تولید و کاربرد انرژی صلح‌آمیز هسته‌ای، مطابق NPT
- تأمین کمک‌های مالی و تکنولوژیک، جهت استفاده صلح‌آمیز ایران از انرژی هسته‌ای
- حمایت از شروع مجدد پروژه‌های همکاری فنی ایران و آژانس
- حمایت از ساخت نیروگاه آب سبک، مطابق با آخرین فن‌آوری روز
- تضمین حقوقی عرضه سوخت هسته‌ای به ایران

پیشنهادات سیاسی

- بهبود روابط کشورهای ۵+۱ و اتحادیه اروپا با ایران
- تشویق تماس و گفت‌وگوی مستقیم با ایران
- حمایت از برگزاری یک کنفرانس درباره مسایل امنیت منطقه‌ای
- پشتیبانی از ایران جهت ایفای نقش مهم و سازنده در امور بین‌الملل
- همکاری در مورد افغانستان شامل همکاری در مبارزه با قاچاق مواد مخدر، حمایت از بازگشت آواره‌های افغان به کشورشان و همکاری بر تأمین امنیت

دامپرووری و حتی محیط زیست، جهت تأمین آب آشامیدنی مورد نیاز مردم و صنعت برق کشور است.

آخرین اقدامات برای مقابله با خشکسالی

بر اساس تصمیم نمایندگان ویژه رییس جمهور، از محل منابع ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت برای استان‌های دچار خشکسالی، اعتباراتی اختصاص می‌یابد تا با رعایت قوانین و مقررات مربوط و احکام مقرر، هزینه شود. همچنین، به دستگاه‌های اجرایی استانی اجازه داده شده است از اعتبارات تملک دارایی، تا سقف ۵ درصد، جهت عملیات اضطراری خشکسالی با پیشنهاد رییس دستگاه مربوط و تصویب ستاد و حوادث استان، در قالب پروژه مشخصی استفاده نمایند. از سوی دیگر مبلغ ۱۰۰ میلیارد ریال، جهت موارد خاص استان‌ها در اختیار دبیرخانه ستاد خشکسالی مستقر در وزارت کشور قرار گرفته است تا پس از تصویب ستاد، ابلاغ و به مصرف برسد.

اما تمرکز اصلی دولت و مجلس برای برنامه‌ریزی در راستای مبارزه با خشکسالی، لایحه ارایه شده به مجلس برای اجازه برداشت ۴۵۰۰ میلیارد تومان از منابع حساب ذخیره ارزی برای جبران خسارات ناشی از خشکسالی در استان‌های مختلف کشور بود که با مخالفت نمایندگان روبرو شده و هنوز مشخص نیست که می‌تواند به نقطه اتکایی در برنامه‌ریزی‌های دولت برای مبارزه با آثار و تبعات منفی خشکسالی تبدیل شود یا خیر.

اشکال لایحه ناقص دولت در این بود که در آن عنوان شده بود، دولت می‌خواهد با حذف یک بند از قانون برنامه چهارم، مجاز شود از صندوق ذخیره ارزی برداشت کند.

البته در این لایحه چند خطی، هیچ توصیفی در مورد نحوه مصرف این اعتبارات قید نشده بود و تنها، رییس مجلس اعلام کرد که دولت تصمیم دارد ۲۵۰۰ میلیارد تومان از این رقم را صرف واردات کالاهایی مانند برنج و روغن کرده و ۲۰۰ میلیارد تومان را هم به خشکسالی‌های اخیر اختصاص دهد.

نمایندگان مخالف دو فوریت این لایحه معتقد بودند که مجلس، بدون اطلاع از محل مصرف این ارقام، نمی‌تواند اجازه برداشت از صندوق ذخیره ارزی را بدهد و دولت همچنان اعتقاد داشت، برای جبران خسارات ناشی از خشکسالی، راهی غیر از حساب ذخیره ارزی وجود ندارد. لذا هنوز این لایحه به سرانجامی در مجلس هشتم نرسیده و باید دید که اصلاحات لازم برای تصویب آن در صحن علنی توسط دولت انجام می‌گیرد یا نمایندگان با وجود تورم ۲۵ درصدی، اجازه خواهند داد دولت برای برداشت از حساب ذخیره ارزی اقدام کند. ■

پیشنهادات اقتصادی

برداشتن گام‌هایی در جهت عادی‌سازی روابط اقتصادی و بازرگانی از قبیل تسهیل دسترسی ایران به اقتصاد، بازارها و سرمایه‌های بین‌المللی، از طریق حمایت عمل در جهت پیوستن ایران به WTO و ایجاد چارچوبی برای سرمایه‌گذاری مستقیم و تجارب بیشتر با ایران

محیط زیست، زیرساخت‌ها

- پروژه‌های غیرنظامی در حوزه محیط زیست، زیرساخت‌ها، علم و فن‌آوری پیشرفته
- توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل شامل کريدورهای حمل‌ونقل بین‌المللی
- حمایت از نوین‌سازی زیرساخت‌های مخابراتی

هواپیمای غیرنظامی

- همکاری در هواپیمایی غیرنظامی شامل امکان لغو محدودیت‌های صادراتی سازندگان هواپیما به ایران
- قادرسازی ایران به نوسازی ناوگان هواپیمایی غیرنظامی خود

مسایل اقتصادی، اجتماعی و توسعه انسانی

- در اختیار گذاشتن کمک برای نیازهای توسعه اقتصادی و اجتماعی و بشردوستانه
- حمایت از ایران برای شرکت در دوره‌های آموزشی یا کسب رواج علمی در حوزه‌هایی مانند: مهندسی عمران، کشاورزی و مطالعات زیست محیطی
- همکاری در حوزه توانایی‌های مؤثر در برابر حوادث غیرمترقبه (مانند زلزله‌نگاری، پژوهش در مورد زمین لرزه و مدیریت بحران)

مکانیزم اجرا

- تشکیل گروه‌های ناظر مشترک در جهت اجرای یک موافقت‌نامه آتی ■